

Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків

освітній рівень
спеціальність

перший (бакалавр)

051 Економіка

076 Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність

освітня програма

- підприємництво, торгівля та біржова
діяльність (ПТБД);
- підприємництво (П).
- економіка підприємства (ЕП);
- економічна безпека підприємства
(ЕБП).

Команда викладачів:

Лектор: Воловельська Ірина Валеріївна
Контакти: velya 71@mail.ru
Години прийому та консультацій: 8-10 понеділок

Агресивна конкурентна боротьба, відсутність законодавчої бази по забезпеченню підприємницької діяльності та охорони інтелектуальної власності, нерозвиненість ринку страхових послуг, практична відсутність ціннісних орієнтирів, нестабільність податкової політики, активний розвиток інформаційних технологій та ін – все це фактори, які вимагають постійної уваги. Проблема забезпечення оптимальних управлінських рішень стає першочерговим завданням не тільки на рівні ідприємства, але й на рівні держави..

Всі ці проблеми вимагають теоретичного осмислення для підготовки практичних рекомендацій щодо їх подолання.

Обґрунтовані господарські рішення – це гарантія незалежності, умова стабільності й ефективної життєдіяльності, гарантія ефективного розвитку не тільки підприємства, но і країни .

Таким чином, не у кого не викликає сумнівів необхідність створення комплексної системи прийняття оптимальних рішень на кожному підприємстві.

Така система повинна бути диференцованою та адаптованою до зовнішньої та внутрішньої середовища, метою даної системи повинні стати мінімізація витрат та збільшення прибутку та споживчої цінності підприємства на основі розробленого і реалізованого комплексу заходів економічного, правового та організаційного характеру.

У зв'язку з цим нами розглянуто поняття ризиків та угроз підприємств в умовах невизначеності зовнішнього середовища, причому особливу увагу приділено вибору оптимального рішення в умовах невизначеності.

Підприємства змушені працювати в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Це викликало необхідність поглибленого розгляду основних типів негативного впливу на підприємство і, відповідно, розгляду питань, присвячених управлінню ризиками з метою їх мінімізації.

Значний вплив на економічну стабільність підприємства надають питання ефективного управління підприємством. Щоб підприємство працювало ефективно, їм необхідно грамотно управляти. Тому в підручнику розглядаються такі механізми управління як прийняття рішень в умовах невизначеності та конфліктних ситуаціях. Для чого використовуються критерії Лапласа, Сєвіджа, Вальда (мінімакс), Гурвіца, і др..

Не можна забувати і про схильність лиц, приймаючих рішення до ризику. Для розрахунку такої схильності використовується теорія корисності.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Ціннісно-сміслову компетентність (формування та розширення світогляду студента в області обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків підприємства, здатність до розуміння актуальності використання нових технологій прийняття рішень);

2. Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних, психологічних та регіональних особливостей, що склалися в Україні та за її межами в області застосування та розвитку нових технологій прийняття рішень на різних рівнях від світового, до особистого);

3. Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості відносно стану та перспектив розвитку інноваційних комплексних систем прийняття управлінських рішень на підприємстві з метою розвитку креативної складової компетентності; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у невизначених та конфліктних ситуаціях в контексті використання сучасних систем прийняття рішень в Україні та світі)

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації для рішення питань відносно прийняття рішень за допомогою сучасних механізмів)

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів в області формування управлінських рішень, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, психологічного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до розвитку комплексних систем прийняття оптимальних рішень)

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо вас цікавить оптимальна та ефективна робота власного бізнесу, максимально захищена його робота за рахунок мінімізації витрат та збільшення прибутку на основі розробленої та реалізованої комплексної системи заходів економічного, правового та організаційного характеру для прийняття оптимального управлінського рішення, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки, а також обізнаність в питаннях обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків на підставі формулювання уявлення про необхідність сталого розвитку підприємства в умовах агресивного зовнішнього середовища, та формування навиків у застосуванні основних прийомів та методів залучення комплексу системи прийняття оптимальних рішень у сучасному житті та бізнесі

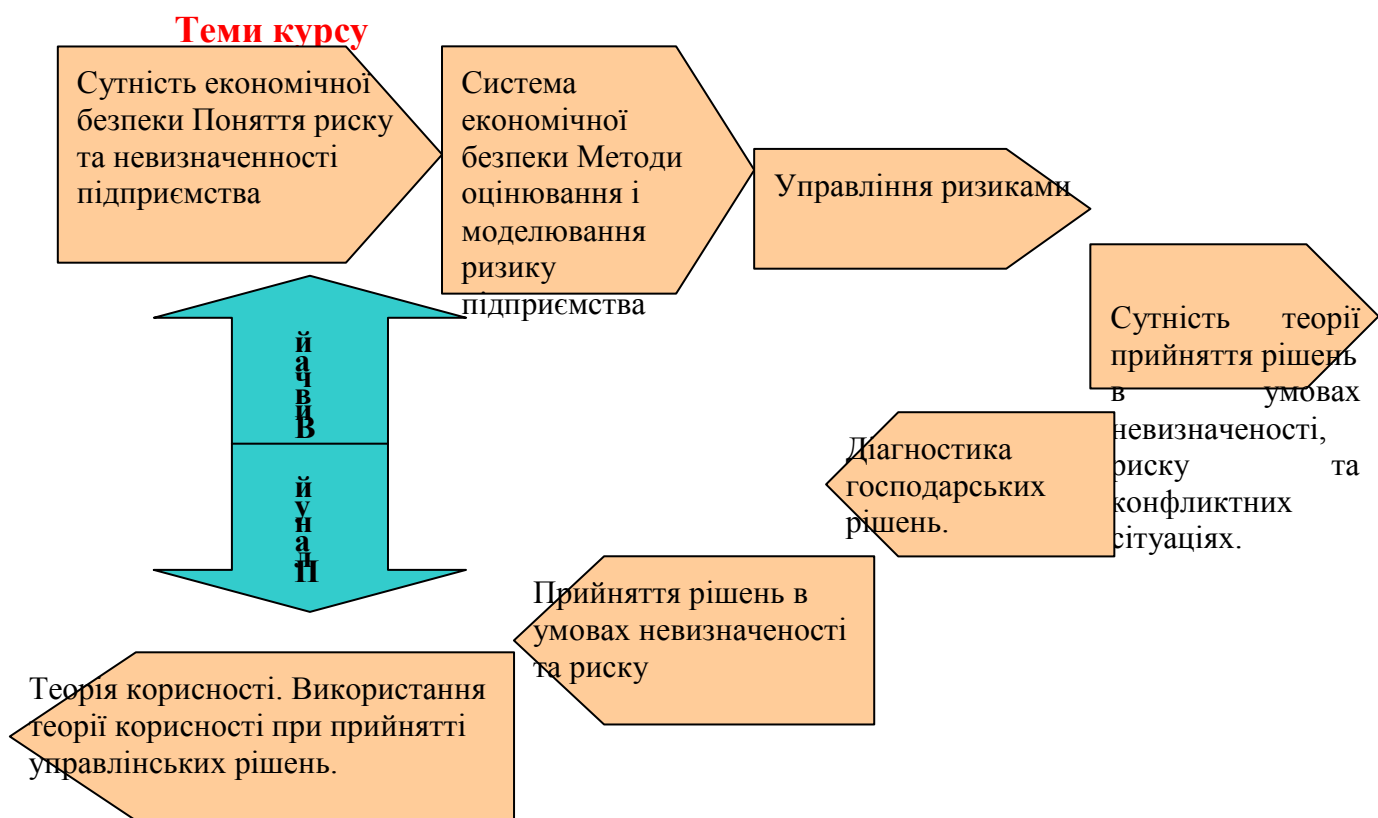
Новизна: в використанні комплексного підходу щодо процесів формування, обґрунтування та прийняття управлінських рішень підприємства на підставі системи критеріїв, механізмів управління ризиками та теорії корисності в умовах невизначенності зовнішнього середовища.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Організація навчання

Цей курс, дає студентам глибоке розуміння систематизації успішних прикладів створення та практичних рекомендацій комплексних систем прийняття рішень та їх просування. А також дає можливість використання отриманих знань у подальшому навчанні та роботі на підприємстві; можливість самостійного контролю студентами власних знань. Можливість використання в цілях самоосвіти

Курс складається з однієї лекції на тиждень і одного практичного заняття на тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розробки проекту. В рамках курсу передбачають лекції запрошених роботодавців.

**Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків
/ схема курсу**

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Практичні заняття курсу передбачають виконання групових проектів з розробки конкретних заходів прийняття управлінських рішень підприємства (групи від 3х до 5 осіб) та презентацію власних проектів в кінці курсу. Проект фіналізується короткою роботою. Виконання завдання супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Приклади питань для обговорення доступні на слайдах відповідних презентацій. Ось деякі з них:

- 1) Чому українським підприємствам сьогодні неможливо здійснювати діяльність без застосування певних інструментів захисту?
- 2) Яка нормативно-правова документація та законодавчі акти існують у сфері підприємництва в Україні та світі?
- 3) Яким чином покращити розвиток сфери бізнесу в Україні та світі?
- 4) Якими будуть ваші рекомендації та ваше бачення застосування інструментів економічної безпеки підприємства?

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	<u>Відмінно</u> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX

Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F
---	-----	---

Завдання на самостійну роботу:

№ п/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Робота з конспектом лекцій, додатковою літературою з метою підготовки до семінарських і практичних занять	25
2	Робота з основною та додатковою літературою з метою підготовки публікацій та доповідей на наукових конференціях	35

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відвідування лекцій: Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. **Максимальна сума становить 20 балів.** Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання застосування інструментів управління бізнесом. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та

Змістові модулі	Лекції (відвідування та активність)	Практичні заняття та ступінь залученості	Самостійна та індивідуальна робота	Модульний контроль	Сума
Модуль 1 Модуль 2	20	20	20	40	100

справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 20 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями та стислою презентацією виконаного завдання..

Максимальна сума становить 20 балів. Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання. **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Іспит :

- Студент отримує іспит за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент

становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача (Додаток 1).

Команда викладачів:

Воловельська Ірина Валеріївна – лектор з питань управління бізнесом. Науковий ступінь кандидата економічних наук присуджено в 2009 році. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д 64.820.05 при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» на тему: «Вибір оптимальної інноваційної стратегії підприємств залізничного транспорту» (науковий керівник - професор Дикань В.Л.).

Напрямки наукової діяльності: економічна безпека підприємства в умовах невизначеності; економічна психологія; питання управління бізнесом; обґрунтування господарських рішень; інноваційна діяльність та стратегічні напрямки розвитку підприємств.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://kart.edu.ua/mat-po-fak-ua/mat-fac-ekon-tran-ua>